

Konference
SILESIAN MOODLE MOOT

Ekonomická fakulta
VŠB-TU Ostrava

Čeladná, Beskydy
12. - 13. 11. 2009

Vývoj studentských preferencí v oblasti sociálních sítí a Webu 2.0

Václav Lohr, Petr Benda, Zdeněk Havlíček

Katedra informačních technologií, Provozně ekonomická fakulta, Česká
zemědělská univerzita v Praze
lohr@pef.czu.cz, bendap@pef.czu.cz

Abstrakt: Cílem příspěvku je představit výsledky dotazníkového průzkumu realizovaného mezi studenty předmětu ICT pro manažery na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze. Průzkum byl prováděn opakovaně v letech 2008 a 2009 a jeho cílem bylo mapovat uživatelské preference a zvyklosti v oblasti sociálních sítí, sdílení souborů a Web 2.0 technologií. Výsledky šetření přináší obraz o zájmech o vybrané sociální sítě a přístupech k online komunikačním nástrojům a technologiím.

Klíčová slova: Facebook, LinkedIn, MySpace, Twitter, Spolužáci.cz, sociální sítě, Web 2.0

Abstract: The aim of this article is to present results of survey realised among students of ICT for managers course at Faculty of Economics and Management, Czech University of Life Sciences in Prague. Survey was done repeatedly in years 2008 and 2009 and it's goal was to map users' preferences and conventions in social networks, file sharing and Web 2.0 technologies. Results of surveys bring a view of interests in social networks and approaches to online communication tools and technologies.

Keywords: Facebook, LinkedIn, MySpace, Twitter, Spolužáci.cz, social networks, Web 2.0

1 Úvod

V letech 2008 a 2009 byl opakovaně provedeno statistické šetření, které se zabývalo znalostmi studentů v oblasti sociálních sítí. Dotazníky byly zaměřeny na využívání služeb internetové komunikace (instant messenger), české i zahraniční sociální sítě a obecně chování uživatelů Internetu.

Cílovou skupinou šetření byli studenti předmětu ICT pro manažery ve věku od 22 do 26 let. V prvním případě bylo vyhodnoceno 223 dotazníků, ve druhém 138.

2 Cíl práce a metodika

Cílem šetření bylo zjistit, jak se mění využívání konkrétních sociálních sítí v průběhu doby, které sociální sítě jsou známé a které nikoliv. V obou šetřeních bylo zastoupeno přibližně dvakrát více žen, než mužů. (Tato skutečnost vyplývá z převahy žen v oboru Provoz a ekonomika, ve kterém bylo šetření uskutečněno.)

Respondenti byli dotazováni na znalost a používání následujících instant messengerů: ICQ, AIM, MSN messenger, Yahoo! messenger, Google Talk, Skype, IRC (internet relay chat) a Jabber.

Zkoumána byla znalost a použití těchto webových sociálních sítí: Facebook, LinkedIn a MySpace, z českých pak Fotoalba, Fungu, Líbímseti, Lidé, Nyx, Qhodnocení, Rajče, Rande, Sexystránky, Sms, Spolužáci, Štěstí, Ukažse, XChat a Xko.

Z hlediska chování uživatelů bylo zkoumáno využívání RSS kanálů, používání tagů, sdílení souborů a účast v internetových diskusích a anketách. Zajímavostí byla také informace o vlastnictví osobního blogu.

3 Sociální sítě

3.1 Světové sociální sítě

Z průzkumu světových sociálních sítí Facebook, LinkedIn a MySpace vyplývá, že nejvíce meziročně vzrostlo povědomí o sociální síti Facebook - o více, než 65 procentních bodů, což znamená, že Facebook již dnes znají prakticky všichni studenti. Procento uživatelů používajících tuto sociální síť vzrostlo až k hodnotě 72, tedy téměř třem čtvrtinám. Tento nárůst je velmi významný a saturace využití sociálních sítí se tak začíná přibližovat svému vrcholu.

Tabulka 1 Znalost a použití mezinárodních sociálních sítí.

Sociální síť		2008	2009	rozdíl
Facebook.com	Zná	31,39%	97,10%	+65,71%
	Používá	12,11%	71,74%	+59,63%
LinkedIn.com	Zná	2,24%	39,86%	+37,62%
	Používá	0,90%	5,80%	+4,90%
MySpace.com	Zná	52,02%	71,01%	+18,99%
	Používá	12,11%	5,80%	-6,31%

Z dalších růstů, které se projeví ve výsledcích šetření, je možné jmenovat významné zvýšení známosti sociální sítě LinkedIn. Podle autorů je však tato změna způsobena vnitřními vlivy - rozšířením výuky o tuto informaci. Z uvedeného také vyplývá, že nárůst využití této sítě není tak významný.

Sociální síť MySpace na rozdíl od předchozích dvou sítí zaznamenala pokles oblíbenosti, ačkoliv povědomí o její existenci vzrostlo.

3.2 České sociální sítě

V rámci dotazníku bylo vybráno větší množství českých sociálních sítí, aby respondenti mohli volit z nabízených možností. V obou šetřeních zaznamenaly úspěch podobné sociální sítě, ale jejich pořadí se částečně změnilo. Výsledky svědčí o neustálém hledání a vybírání nejlepších a o snaze spotřebitele uplatnit vlastní názor a rozhodování.

Tabulka 2 Znalost českých sociálních sítí.

Sociální síť (znalost)			
	2008	2009	rozdíl
Spolužáci.cz	94,17%	96,43%	+2,26%
Líbímseti.cz	76,23%	90,00%	+13,77%
Lidé.cz	72,65%	88,57%	+15,92%
Rajče.net	51,57%	79,29%	+27,72%
Xchat.cz	70,40%	66,43%	-3,97%

Povědomí o českých sociálních sítích meziročně v souhrnu vzrostlo. U některých konkrétních sítí byl zaznamenán vysoký nárůst. Ve srovnání se světovou sociální sítí Facebook jsou však i tyto výsledky slabé.

Tabulka 3 Používání českých sociálních sítí.

Sociální síť (používání)			
	2008	2009	rozdíl
Spolužáci.cz	73,54%	65,00%	-8,54%
Rajče.net	22,42%	30,00%	+7,58%
Lidé.cz	22,66%	20,00%	-4,66%
Sms.cz	21,52%	17,14%	-4,38%
Líbímseti.cz	11,66%	7,86%	-3,80%

Užívání českých sociálních sítí zaznamenalo znatelný propad. Nejvíce využívaná síť mezi studenty - Spolužáci.cz - oslabil téměř o devět procentních bodů, ostatní sítě oslabovaly také. V pořadí na druhém místě se vyskytla jediná z významnějších sítí, která posílila - Rajče.net. Jde prakticky o specializovanou síť na sdílení fotografií. Její nárůst pravděpodobně spočívá v její specializaci, jednoduchosti použití a užitečnosti.

3.3 Ekonomický vliv

Sociální sítě pro své uživatele představují specifické prostředí. Jde o místo, kde probíhá komunikace, prezentace názorů, sociální vztahy a do určité míry zde uživatel žije. Výsledkem tohoto procesu je možnost zisku pro provozovatele. Uživatel má svá přání, požadavky, informuje se, i nakupuje. Sociální síť vlastní potenciál pro uplatnění cílené reklamy. Provozovatel má o svém uživateli poměrně velké množství informací a direct marketing v tomto prostředí dostává novou podobu.

Vlastník (provozovatel) sítě má široké možnosti uplatnění specifických druhů propagace zboží a služeb - různé mediální formáty - od textové reklamy až po videa. Příjmy z reklamy náleží provozovateli sítě.

4 Instant messengery

V dotazníkovém šetření bylo také zkoumáno, zda uživatelé znají a používají různé protokoly „instant messagingu“ (založené na příslušných komunikačních nástrojích).

Předmětem šetření nebyly detaily související s konkrétními nástroji online komunikace, ale pouze obecné informace o řešeních zasílání textových zpráv mezi uživateli. Do výběru protokolů byly zahrnuty: ICQ, AIM, MSN Messenger, Yahoo! Messenger, Google Talk, Skype, IRC a Jabber.

Následující tabulka shrnuje výsledky znalosti jednotlivých protokolů:

Tabulka 4 Znalost protokolů instant messagingu.

Instant messaging protokol (znalost)			
	2008	2009	rozdíl
Skype	98,65%	99,28%	+0,63%
ICQ	98,65%	98,57%	-0,08%
MSN Messenger	76,68%	76,98%	+0,30%
Yahoo! Messenger	71,30%	73,57%	+2,27%
Google Talk	46,85%	57,14%	+10,29%

V informovanosti uživatelů o protokolech IM se prokázalo, že změny jsou minimální a jediným významně rostoucím protokolem se stal Google Talk.

Tabulka 5 Používání protokolů instant messagingu.

Instant messaging protokol (použití)			
	2008	2009	rozdíl
ICQ	86,94%	86,43%	-0,51%
Skype	72,20%	71,22%	-0,98%
MSN Messenger	13,45%	8,63%	-4,82%
Google Talk	4,05%	7,86%	+3,81%
Yahoo! Messenger	2,24%	2,86%	+0,62%
IRC	2,24%	2,86%	+0,62%
AIM	4,95%	1,45%	-3,50%

U používání různých komunikačních protokolů se objevuje spíše mírný pokles. Uzavřené protokoly ICQ a Skype dlouhodobě patří mezi nejpoužívanější. Ostatní technologie do povědomí uživatelů přicházejí zatím pouze pomalu a jejich používání není rozšířené. Pokles zaznamenal MSN Messenger, mírný nárůst Google Talk.

5 Chování uživatelů

Předmětem průzkumu se staly také otázky týkající se používání Web 2.0 technologií a chování uživatelů v prostředí Internetu. Na otázku, zda používají RSS, odpovědělo „Ano“ v roce 2008 3,6% uživatelů, v roce 2009 již 5,8%. Na otázku o používání štítků na webových stránkách se kladně vyslovilo 3,1% v prvním roce, 6,4% v roce druhém.

V roce 2008 uvedlo 26,9% uživatelů, že sdílí soubory, v roce 2009 totéž uvádí 32,4% uživatelů. Na otázku, zda se zapojují do internetových diskusí, odpovědělo kladně 40,8% uživatelů v roce 2008, 46% v roce 2009.

Největší podíl aktivních uživatelů se projevil v hlasování v anketách. V roce 2008 se jej podle vlastních slov zúčastňovalo 70,4%, v roce 2009 74,8%.

6 Závěr

Závěrem je možné konstatovat, že úbytek uživatelů českých sociálních sítí znamená snížení objemu finančních toků z reklamy na národní úrovni a přesun na úroveň nadnárodní - směrem do sítí celosvětových.

Mezi protokoly používanými instant messengery je ve sledované skupině nejvíce využíván ICQ a Skype. Ostatní, mezi které patří i otevřené formáty, se u studentů netěší větší podpory.

Jako nejjednodušejí použitelná aktivizační metoda pro výuku bylo vyhodnoceno hlasování v internetových anketách. Aktivní účast v diskusích je mezi cílovou skupinou méně populární.

Literatura

1. Lohr, V. *ICTM Anketa 2007/08 LS*. KIT PEF ČZU [online]2009. [cit. 2009-08-12]. Dostupné na [www: <https://spreadsheets.google.com/viewform?hl=cs&formkey=cnpWc0Y5a3lGamZxUmxKWTRLaTZZckE6MA..>](http://www.<https://spreadsheets.google.com/viewform?hl=cs&formkey=cnpWc0Y5a3lGamZxUmxKWTRLaTZZckE6MA..>)
2. Lohr, V. *ICTM Anketa 2008/09 LS*. KIT PEF ČZU [online]2009. [cit. 2009-08-12]. Dostupné na [www: <https://spreadsheets.google.com/viewform?key=0AgEAjQIMNbqRcG1UekswYkNDX3FnVGdwa2NfMOU1Tmc&hl=cs>](http://www.<https://spreadsheets.google.com/viewform?key=0AgEAjQIMNbqRcG1UekswYkNDX3FnVGdwa2NfMOU1Tmc&hl=cs>)

Curriculum

Václav Lohr

Telefon: +420 224 382 045

Email: lohr@pef.czu.cz

Oblasti zájmu: informační a komunikační technologie, Web 2.0

Zastávaná funkce: odborný asistent

Název instituce: Katedra informačních technologií, Provozně ekonomická fakulta, Česká zemědělská univerzita v Praze, Kamýcká 129, 165 21 Praha 6 - Suchbátka

Stručný životopis:

Václav Lohr je absolventem oboru Informatika na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze. Od roku 2006 působí na Katedře informačních technologií PEF ČZU v pozici technika a poté odborného asistenta při současném studiu doktorského studijního programu Informační management (od r. 2007). Tématem jeho disertační práce jsou „Technologie Web 2.0 a management jejich implementace“.

Výuku zajišťuje v předmětech Informatika, ICT pro manažery a Informační Technologie – Client Side a Server Side. Od roku 2007 pracuje také na nově založeném Středisku podpory elektronického vzdělávání Odboru informačních a komunikačních technologií ČZU v Praze. Od roku 2008 se stal jeho vedoucím. Středisko spravuje celouniverzitní e-learningový systém Moodle a videokonferenční systémy.

Od roku 2001 vyvíjí webové aplikace a podílí se na správě serverů ve státním i soukromém sektoru.

Za PEF ČZU v Praze se stal spoluorganizátorem největší české konference o webu – WebExpo.